

Ngaahi me'a fakatokanga kohu (smoke alarms) 'i he ngaahi 'api nofo totongí

Kuo pau ke 'i ai ha ngaahi me'a fakatokanga pe fakatotolo kohu 'oku ngāue lelei, 'i he ngaahi 'api nofo totongi kotoa pē. Ko e ngaahi me'a fakatokanga kohu fo'ou kuo pau ko e fa'ahinga 'oku photoelectric (malava ke ne ongo'i vave 'a e mafola 'a e afi) pea lōloa 'a e mo'ui 'a hono maká, pe 'oku tau hangatonu 'eni ki he 'uhilá.

Kuo pau ke fokotu'u 'a e ngaahi me'a fakatokanga kohú:

- 'i loto 'i he mita 'e 3 meí he matapā 'o e lokimohe takitaha, pe ko e loki kotoa pē 'oku 'i ai ha taha 'e mohe 'i ai
- 'i he fungavaka takitaha 'o ha 'api 'oku lahi 'a hono ngaahi fungavaká
- 'i he ngaahi 'api nofo totongi, nofo pooti, kalavana nofo totongi, pea mo e ngaahi loki mohe tu'u 'i tu'a (sleep-out) kotoa pē.

Ko e ngaahi me'a fakatokanga kohu kotoa pē kuo pau:

- ke photoelectric
- 'i ai hanau maka 'oku 'ikai toe si'i hifo 'i he ta'u 'e valú 'a e lōloa 'a 'ene mo'uí, pe 'oku tau hangatonu 'eni ki he 'uhilá
- ke fokotu'u 'o fakatatau ki he fakahinohino 'a e kautaha na'a nau fa'ú
- ke nau a'usia 'a e ngaahi fiema'u fakavaha'apule'angá.

Ko e ngaahi me'a fakatokanga 'ahu kuo 'osi fokotu'ú 'oku 'ikai fiema'u ia ke fetongi kapau 'oku nau ngāue lelei, pea kuo te'eki ai ke nau a'u ki he ngata'anga 'o honau 'aho 'aongá.

Ko e fatongia ia 'o e kau lenilootí mo e kau nofo totongí ke nau tauhi 'a e ngaahi me'a fakatokanga kohú ke ngāue lelei

Kuo pau ke fakapapau'i 'e he kau lenilootí ko e ngaahi me'a fakatokanga kohú:

- 'oku ngāue lelei meí he kamata'anga 'o e nofo totongi takitaha
- 'oku hokohoko ngāue lelei 'eni 'i he lolotonga 'o e taimi nofo totongí

Kuo pau ki he kau nofo totongí ke:

- 'oua na'a nau maumau'i, to'o, pe tu'usi ha me'a fakatokanga kohu
- nau fetongi ha ngaahi maka kuo mate 'i he lolotonga 'o 'enau nofo totongí kapau ko ha ngaahi me'a fakatokanga kohu ākenga motu'a 'eni, 'aki ha maka fo'ou
- nau fakahoko atu ki he lenilootí kapau 'oku 'i ai ha ngaahi palopalema ki he ngaahi me'a fakatokanga kohú 'i he vave taha 'e ala lavá.

'E lava ke hū atu 'a e kau lenilootí ki honau 'api nofo totongí ke nau fakakakato 'a e ngaahi fiema'u 'a e laó ki he me'a fakatokanga kohú. Kuo pau ke nau 'oatu ha fakatokanga houa 'e 24 pea kuo pau ke nau hū ki ai 'i he vaha'a 'o e taimi 8 pongipongi mo e 7 efiafi.

Kapau 'e 'ikai fakakakato 'e he kau lenilootí honau ngaahi fatongia ki hení, 'e lava ke tautea pa'anga kinautolu 'o a'u hake ki he \$4,000. Kapau 'e 'ikai fakakakato 'e he kau nofo totongí honau ngaahi fatongia ki hení, 'e lava ke tautea pa'anga kinautolu 'o a'u hake ki he \$3,000.

Ngaahi fale pootí (Boarding houses)

Kuo pau ke fetongi 'e he kau lenilootí ha ngaahi maka kuo mate pe 'osi honau taimí, 'i he ngaahi feitu'u 'oku ngāue'aki fakatokolahi (common areas) 'i he fale pootí 'o hangē ko e ngaahi holoueí (hallways) pea mo e ngaahi peitó.

Kuo pau ke fetongi 'e he kau nofo totongí ha ngaahi maka kuo 'osi mate pe 'osi honau taimí, 'o ha ngaahi me'a fakatokanga kohu 'oku fokotu'u 'i honau lokí.

Kapau 'oku 'i ai ha ngaahi palopalema ki he ngaahi me'a fakatokanga kohú

Kapau 'okú ke hoha'a koe'uhí ko ha ngaahi me'a fakatokanga kohu 'i ho 'api nofo totongí, talanoa mo ho'o lenilootí pe tokotaha nofo totongí ke feinga'i hano solova 'o e palopalemá.

Kapau 'e 'ikai ke mou felotoi, 'e lava ke ke tohi kole ki ha feinga fakalelei (mediation) pe ko ha hopo 'i he Tenancy Tribunal (Fakamaau'anga Si'i ki he Nofo Totongí).

[Founga ke solova'aki ha palopalema \(http://www.tenancy.govt.nz/disputes/self-resolution/\)](http://www.tenancy.govt.nz/disputes/self-resolution/)

[Founga ngāue ki ha ngaahi fakakikihi \(http://www.tenancy.govt.nz/disputes/\)](http://www.tenancy.govt.nz/disputes/)